

Adam we öý / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Adam we öý / hekaýa ...“Ýekelik Hudaýa ýagşy” diýýär türkmenler. Bu dünýäde Hudaý bolubam ýuwarda ýalňyzlygyň ýalmawuz deminden sypyp bilseň zor boldugyň. Ynsan diýlen jandar-a asylyam höwür gerek, hemdem gerek. Şonsuz bolmaýar. Eger-de janly-jemendeden hemsöhbet tutunyp bolmasa, onda kähalatda onuň ornuny jansyz zatlar eýeläýär. Tebigat boşlugy halamaýar, dessine dolduryp ugraýar. Ýekelik basmarlaýan adam üçin bolsa, janly bolsun, jansyz bolsun kän bir tapawudy hem ýok, esasy zat, köpçüligiň arasyndaky ýalňyzlykdan püre-pür durmuşynda özüňden başga-da biri bolsa bolýar. Wagtal-wagtal, haýsydyr bir zatlar öte ýüregiňe düşüberende iç döküşmäge, derdinişmäge, hümürdeşmäge...

Bu adamyňkam şeýle boldy. Ilk-ä ene-ata duşmady. Günleri bir bolsa dawalary iki. Aýrylyşdylar-da, möý pytran ýaly hersi bir tarapa dagap gitdiler. Soň çagalar öýünde-de syrdaş gabat gelmedi. Çakdan aşa ýuwaşlygyny halamadylarmy nämemi... Harby gullukda-da özi ýalylara gatyşyp-garyşyp gidibermedi. Özbaşyna gezdi ýördi. Degmedige degmedi, degen bilenem näme, ile görä bolubardi.

Soňra talyplygam durmuşynyň beýleki tapgyrlary deýin ýekeligiň tukat ümürine bürenip geçip gitdi. Ol işe durdy. Işde-de “sen dur men öleýin” diýip üstüni atalap duran tapylmady. Şol barmaşa-da oňa ilkinjileriň hatarynda täze gurlan ak mermerden zynatly don geýdirilen täze jaýdan täp-täzeje öý berdiler. Çagalar öýünden, harby bölümiň ýatakhanasyndan, ilki talyplygyň baş ýylynda, soň işinde iki-üç ýyllap ýaşan umumy ýaşaýyş jaýyndan soňra özbaşyna berlen gül pürkülen ýaly öý onuň gözüne behişdiň merkezi etrapçalarynyň birinde ýerleşdirilen, göwher gümmezli, zümerret bilen zerlenip, merjen bilen mermerlenen, ýakut bilen ýagtyldylyp, şamçyrak bilen şöhlendirilen köşk bolup göründi.

Ine şonda-da ol özüne hakyky dost tapyndy. Köpden bäre

küýselip ýörülen, ähli zada düşünyän, şahyr aýtmyslaýyn: “hiç-haçan kemçiligiň bilen dogramaýan, elmydama düşünyän dogry, gahary gelse darap goýberýän dözümlü” dost... Özi ýaly ynsanlardan ýürekdeş tapyp bilmedik adam öz öýüni ýürekdeş tutundy.

Özem ol ýöne-möne “dostam” däl-de dostlaryň dosty, dostlaryň şasy, dostlugyň düýbünü deşen bolup çykdy. Her bir sözüne geplemäňkä düşündi. Soňabaka oňa asla geplemegem gerek bolmady. Oýlandygy bes. Öý misli, ylmyň ruhyýeti öwreniş ugrundan küt-küt kitaplar ýazyp, möhletinden öň ilki kandidatlyk, soňra doktorlyk dissertasiýasyny goran alym ýaly, onuň pikirini oýlanan badyna okamagyň we sessiz-üýnsüz, pikir bilen jogap bermegiň hötdesinden geldi. Diňe bu hem däl, onuň öý-dostunyň artykmaç taraplary başga-da köpdi. Adam-dostuňky ýaly oňa jaň edip: “barýandyryn” diýip mälüm etmeli däldi. Ha oslagsyz bolsun, ha habardar, tapawudy ýok, öý-dosty ony hemişe gujak açyp garşylaýardy.

Bu günem şeýle boldy. Ol işden gelşine gapa açary degren dessine, açary işigiň gulpuna salşyndan, towlaýşyndan öý onuň dolanyp gelendigini duýdy. Gapyny açan badyna-da mähir bilen daşyny gurşap aldy. Bir kemi elleri ýok, ýogsa ony günde gujaklap bagryna basmaga-da ýaltanjak däl. Ýöne elsizem bolsa öýüň oňa hyzmat edişi, güler ýüz berşi elli dostlaryňkydan elli esse beter.

Gurlanyna, ýaşap başlanyna heniz bir ýylam bolmandygy sebäpli, gündeki edişi ýaly öý ýaşkiçilik edip, ilki salam berdi:

-Salawmaleýkim, nähili sag-aman geldiňmi? Işde täzelik barmy?-diýişdirdi-de dostunyň “waleýkimine” üns bermän, öý bada-bat diwarlaryny birazrak gysyp, ilgeziklik bilen geým asylýan, köwüş goýulýan tekjeleri onuň ýakynragyna süýşürdi. Ol penjegini, köwşüni çykaryp, ýumşak hala aýak basdam welin, beýleki diwara ýelmenen adamboýy aýnany oňa tarap çalaja öwürdi.

-Erbed-ä däl, ýöne näme, ýüzüň-gözüň az-kem ýadaw görünyär-le? Ýa bu gün köpräk işlemeli boldumy?-diýen çuň hem çyn aladadan doly sowallar onuň aňynda peýda boldy. Ol öý-dostunyň göwnüni görmekden ötri onuň öte synçylygyna haýran galan kişi

boldy-da, onuň özüniň her bir zatjagazynyň aladasyny edýändigine begenýändigini bildirmek üçin:

-Äý hawa-la, bu gün köprük işlemeli boldy. Aý näme, işem-iş-dä kä gün köprük işleýärsiň, kä gün azrak. Hany garbanmaga nämämiz barka, dost?!-diýdi.

-Ýahdanda öten agşamky kelemli çorbadan galany bilen irden ertirlikde iýmän goýan birje etli gutabyň-a bolmaly.

-Ýene-de kelemli çorbamy-aý?!-diýip ol göýä, kelemli çorbany düýnjügiň özünde özi däl-de, öý taýynlan ýaly ýüzüni kürşertdi. Soňam elini silkip goýberdi:

-Äý bolýa-da, kelemli çorba bolsa kelemli çorba bolsun, ýör hany garbak-gurbak edineli-diýip ol giň aşhana tarap yöneldi. Öý-dostam onuň yzyna düşdi. Ol baryp ýahdany açdam welin, öý:

-Üçünji tekjesindedir-diýip ilgeziklik bilen habar berdi.

-Bilýän şo ýerdedigini, düýn özüm goýdum ahyry-diýip ol pikirine hüňürdili nägilelik äheňini çaýyp oýlandy: -Özüni oňarmaýan çagajyk däl ahbetin, menem! Ýa düýnki edenini-goýanyyny bilmeýän garrymy men?-diýip ol ýahdanda kelemli çorbadan başga zadyň ýokdugyna öý günäkär ýaly oňa igençli sowal berdi.

-Bolýar-how, bolýar, diýmedigimiz şol soňkuny! Ynha saňa ýahdan, honha-da kelemli çorbaň, agtar-da, tap-da, kelläňe geý isleseň, noş bolsun saňa!-diýip öý öýkeli hüňürdedi-de, aşhananyň hol çetine çekildi. Özüniň gaty görendigini göz-görtele görkezmek üçin, penjireden köçeleriň yşyklary bilen birgeňsi raks oýnaýan daşarynyň alagaraňkylygyny, her haýsy bir ýaňa ibirt-de-zibirt ulaglary, pyýada ötegçileri synlap ugrady. Dostunyň häsiýetine belet bolansoň ol oňa üns bermediksiräp, kelemli çorbany aldy-da gyzdyryndy, saçak yazdy, naharyny öňüne alyp, iýip başlady. Onuň öz öýkesine ähmiýet bermeýändigine hasam öýkeläp, içini it ýyrtyp başlan öý bolsa saklanyp bilmän hüňürdäp ugrady:

-Ine-dä adam diýlen mahlugyň bolşy! Hamana her gün işe gidende: “bu gün gaýdyşynyň bazara-da sowlup ojuk-bujuk algynyň, ýahdanda towguň-a däl, düýeguşuň ýumurtgasyny togar-togar togalap oýnaýyn diýseňem ýer boljak” diýip ýatladylmaýan ýaly, hamana günde bazara barmagy undup, öýe iki

elimi burnuma sokup men gelyän ýaly, hamana bu zatlar maňa gerek ýaly... Dogry-da walla, sen-ä muň üstünde kökenek, kükregiňden ýüregiňi sogrup eline berýärsiň, büýem ötüki häki edip goýberýär ony. Aýagynyň astyna taşlaýar. “Men nä iňňä bäbekmi” diýen bolýar-a, ýene-de. Şondanam beter özem. Biş-düş ugrundan bir başaryany kelemli çorba. Henizem men bar. “Kämahal del-düle-de dişiň degsin” diýip käte bir gutap beýleki satyn aldyrýan. Men dagy bolmasam kelemli çorbadan özge tagam-tagsyra gözi düşmän, ýüzüne-de kelemiň reňni çykyp gitjek, garamañlaý bedibagtyň!...

Nahar iýip oturşyna aňyrsyna il gonup ugranyndan soň onuň birneme şähdi açyldy. Öý-dostunyň kineli hüňürdilerine köhi geldi. Gülküsi tutdy. Ýöne gülse dostunyň öte göwnüne aljakdygyny bilýändigini zerarly, gülmän zordan saklandy. Muňa-da düwüňdi. Üsgürinjiräp başlady.

-Hä gülkiň tutýarmy? Gülüber, gülüber bakaly, kimiň soňky bolup gülyändigini göreris entek!-diýip hüňürdäp duran öý onuň düwünmekden ýaňa çym-gyzyl bolandygyny görüp, ýene-de jandurmazaklygyny etdi:-Noş, noş, noş diýýän saňa! Ýa suw içäý bolmasa!

Ol üsgürinjiräp oturşyna “ýok” diýen manyda elini daldalatdy. Az salymdan demini dürsedi-de, ýene-de çemçesini eline aldy. Birdenem ýahdandaky gutap güpbe ýadyna düşdi. Ol oturan ýerinden süýşdi-de, ýahdany açdy.

-Gyraky tekjede, çüýşe goýulýan ýerde, pakede dolangyd...-diýip saklanyp bilmän endigine eýerip salgy berip ugran öýüň birden ondan öýkeländigini huşuna geldi-de, sözüni kesdi. Olar assyrynlyk biri-birine seredişdiler. Birdenem ikisi-de ala-wakyrdy bolup gülşüp başladylar. Birsellem gülüp-gülüp keýpden çykanlaryndan soň ol, geçmejegini bilse-de dostuny saçak başyna çagyrdy. Öý bolsa: “meniň iýip-içmeýändigimi ünji edip, işdäsi tutulaýmasyn” diýen pikir bilen, sypaýyçylyk etdi. “Men dok, sen iýiber noş bolsun, maňa seretme” diýen boldy.

Ol gutaba agyz urdam welin, ýüzi kürşerip gitdi.

-Turşapdyr gerek!-diýip dosty oňa tiňkesini dikdi.

-Hawa turşapdyr, bilýän bolsaň näme, hälden bəri

aýtmadyň?!-diýip ol gaharlanjak boldy.

-Näme aýdyp?! Öz aklyň niredede?!-diýip öý äwmän-alňasaman jogap gaýtardy:-Näme, dagy üstünden iki gün geçen gutaby turşatman, ony muzeýiň eksponatydyr öýdýäňmi? Men-ä asyl, sen ony bu gün-erte, hol myhman otagyndaky tekjelerde duran bezeg golçajyklarynyň, şekiljikleriň ýanynda zynat üçin goýjak bolup, aýap ýörmükäň diýipdirin-diýip ýaňsa aldy. Soňam harazmanyňky bolanyna baş-alty ýyl geçen, öwrendikli eşek ýaly, her gün agşam öýe ýygnanylanda iň bolmanda bir gezek, dynç günleri bolsa pesinden on gezek dagy gozgalýan gürrüňiň daşyndan aýlanyp başlady:

-Näçe käkeleýän men saňa, türkmen aga aýtmyşlaýyn, bir gyllyja kelläni tap-da, getir şu ýere. Onsoň beýdip özüňi diňe kelemli çorba-da tutup ýörmersiň, gutabyňam turşamaz, menem beýdip çaň-tozanyň diňe hepdäniň ýekşenbe günü, günortandan soň çalak-çulak süpürilmelikä öýdüp ýörmerin...

-Näme, men dagy elim degmese näme edeýin?! Onsoň ýekşenbe günü syr-süpür etmeli bolýar-da. Ol günortadan soň diýýäniň bolsa... Hepdede iň bolmanda birje gün bir ukyňy almak bolar-a-how!-diýip ol hüňürdedi.

Onuň bu gürrüňine öýüň oňaýsyz ýerine köz basylana döndi. Jyzzyk bolady edil:

-A-how, adam! Janyňa-gözüňe-başyňa döneýin, seniň! Aklyňa aklym sadaga, seniň bilen ýekşenbäniň syr-süpüri barada gürrüň edýän barmy, şu mahal?! Näme manadüşmez mön çagasyran bolýarsyň? Meniň nämä ýanyp-bişip durandygyma düşüňip aňyrsyna geçip dursuň ahyryn! Seret, şu giden uly jaýda biz ýaly barmy, eýsem? Seret ine, şu, biziň gatymyzdaky 10-njy öýe! Ýoldaşyny igelände, dili edil ýüzi gaýtmadyk täzeje törpi deýin degen ýerini awy-zerzaw edip barýar diýäýmeseň, gül ýaly maşgala girip çykýar. Kä gün lifti ýuwanlarynda dagy, iki elem ondan-mundan hyryn-dykyn doly sebetli basgançakdan biziň gata gargynjyrap gelsem bir zad-a degýär. Şeýlebir sözler tapýar, şeýlebir sözler! Olaram gelşirip-gelşirip, hünji düzen ýaly biri-birine sepläp-sepläp, yzba-yz suňşuryp, suňşuryp goýberýär welin, edil ýöne hoşuňa gelsin. Özüňe degişli bolmasa dagy diňläp, hezil edip ýatmaly. Öýleriniň içem doly

çaga. Gije-gündiz ýöne jagyl-jugul bolup dur. Hezillik! Biziň welin törümizem bosagamyz ýaly, haçan görseň gum-gukluk. Hernä şükür, sen bar, sen dagy bolmasaň ýekelikden ýaňa içiň gysybam öljek... Aýdypdyrlar-a öňküler: “Çagaly öý bazar, çagasyz öý...”... Umuman bilýänsiň özüň, adyny tutup durmaýyn-la şol eýesiziň! Dilime-de alasym gelenok, birhili!

Öý sözüne dyngy berdi-de uludan demini aldy. Näme üçindir birden ýuwaşady. Soňam pessaý ses bilen üstüni ýetirdi:

– Bu aşaky gatdaky goňşularam şeýle. Dogrusy heniz olaryň-a jagyl-juguly ýok welin, olam näme, uzakda däl, ýetip gelýändigini gelni synlanyňda bildirip dur, hä diýmän ýeter, nesip bolsa...Ýöne häzirem olar biziňki ýaly dym-dyrslyk bilen ömürlük ekläp-saklamak hakynda şertnama baglaşmandyrlar. Arada bir gün üçeklerinden jyklap gördüm. Ikiijigi ýanaşypjyk oturypjyk, haýsydyr bir konserte tomaşa edýärler... Tüweleme, allanämelik... Biz bolsa iki erkek, dört diwar, astymyzam beton, üstümizem... Edil Krit adasynyň labirintinde azaşan kölegeler ýaly aýlanjyrap ýörüs... Äý bolýar-la, özüň gowy bilýänsiň-le! Meniň-ä saňa diýip-diýip dilim syryldy-diýdi-de tersine döndi.

-Men näme, garşy bolýarynmy-aý?!-diýip ol ýüzüni sallap oturşyna dostuna jogap berdi:-Ol arada Gulýanam-a özüň...

-Goý, goý şony!-diýip ot basylana dönen öý onuň al-petinden aldy:-Arwah diý, jyn diý, şony bir agzama, keremli Hakyň hakyna agzamaweri-how, sadagaň bolaýyn agzamaweri! Goýaweri gardaş, goýaweri, agzama adyny, “gurt agzasaň gurt geler” diýipdirler, birden gulagy beýlekisi şaňlap, gelibermesin häli! Gaýtmyşym diý, hälem giç dälkä, diýmedigim diý!

Dostunyň bolşuna onuň gülküsi tutdy. Dili gijäp durandygy sebäpli oňa gyjالات bermän saklanyp bilmedi:

-Ne beýle ot alyberdiň-le, ýaňyjadam-a özüň meniň bilen bu ugurdan wagyz-nesihat işlerini güýçlendirilen depginlerde geçip durduň-la! Bi nä Gulýanyň adyny agzadym welin, meniň sallahlygymyň öňüni alyş işlerini durmuşa geçirmek meýilnamalaryňy demir gapyrjaga gizläberdiň-le?! Hut göz açyp-ýumasy salym mundan ozalam-a gapdal goňşynyň igesine gözüň gidip durdy!

-Goýaweri, goýaweri, agzama adyny, albassynyň!-diýip öý

aşhananyň diwarlary, penjiresi, üçegi-asty bilen düýrügip, ýygryldy:-Ilkiagşam albassyny agzasaň, geler. Toba, toba, şonuň özüniň gelmeg-ä däl, adyny agzamaly bolsa-da, öňki gürrüňleri diýmedigimiz saňa, müjerret ötseňemrazy!

Ol dostunyň birden jowranyberşine pyňkyrdy:

-A-how, dost, beýdip, bir bendäniň gül ýaly maşgalasyny albassa, arwah-jyna deňäp durmasana! Gül ýaly gyz ahyry! Özüň aýtdyň ahbetin: “görmegeýini tap, owadanyny tap, beýleki öýler her gezek özlerinden girip-çykýanlar bilen deňeşdirenlerinde, bahyllykdan ýaňa içjagazlary dagy edil ýöne peşe gaýtarmak üçin ders ýakylandaky dek tükeniksiz tütäp-burugsap durar ýaly edeli-le, ýogsa hol birinji gatdaky aýdymçy gyzyň öýi her sapar gabat gelşilende dodagyny çöwren bolýar” diýip. Menem işdeş gyzlarymyň arasyndan iň owadany diýip saýlap-seçip, bäriklikgän myhmançylyga çagyrdym. Ýarym sagadam-a çydap bilmediň, “ugrat bejit, ugradywer basymrag”-y diwananyň sanawajyna dönderip, gaýtalaberdiň-le yzyny üzmän, derrew-derrewden...

-Haý ýigid-ä aýtdy-ow, ýagşam bir gep tapdy-ow ýigid-ä, pah-pah oňadam bir iş bitirdi-ow, gowam bir “iň owadany” eken. Saçy dagys-a oglanmy gyzmy biler ýaly däl, çalnan reňklerinden ýaňa ýüz-keşbi-de “Adobe Photoshop” programmasynda emelsiziň ýasan suratyna çalym edýär. Kaddy-kamaty diýseň, bir sykym, özüňe zor salyp, gözleriňi dagam gaýym ýumup, onuň üstündenem ok geçirmeýän kewlardan gara mata bilen daňyp, bagryňa basaýan ýagdaýyňda-da gujagyňa syryk girdimikä diýdirjek, näçe gyssaňam gysymyňa zat iljek gümanasy yok. Maşgala diýeniň bir, ötüki häki bolsa... Adamçylyk, durmuşdyr, birden penjek-beýlekiden galan-gaçan ilik-beýleki gözläp şifonýere girmeli dagy bolsa, gapysyndan diňe gapdallykkan sygsyn-la, yzyna-da birküç sany bolup ýüp-beýleki bilen dartyp çykarmaly bolsun-la, gysymlan ýeriňem çogup çykyp dursun-la! Ötüki häki, öýde sowadyjyny öteräk işletseň şonuň şemalynda-da otagyň içinde gaýmalaklap ýörjek bolsa, her sapar tutup-gapyp ýere düşürmeli bolsa gelşiksiz bolar ahyry... Iň erbedem, gepine-sözüne düşer ýaly däl, ol saçy kesilmedik saçy kesilmän galanyň! Ýadyma düşende inim tikenekläberýär edil!

Öý göýä, hakykatdanam galpyldaýandygyny subut etmek isleýän dek penjiräniň aýnalary bilen çalaja titrän boldy-da, zeýrenjini dowam etdi:

-Hamana diýip-diýip diýmezini çykaryp, aýdyp-aýdyp, aýtmazyny çykaryp, türkmen aganyň ýüz münlerçe söz baýlygynyň soňuna sogan ekip tükeden ýaly, gire-girmäşe “ow, gud, niçego sebe, erbet ne žiwýom ýaly-la görýän welin, gud, wery-wery gud” diýiberdi welin, men-ä asyl ýöne, şol işigiň agzynda sizi garşylap duran ýerimden: “bu bendäň çagasy başyny başlanyndan gepini-sözünü Anna ejäniň bulamagyna dönderdi welin, bäbeklikde sallançakdan beýlekiden gaçyraýdylarmyka, bi görgüsi ýamany ýa” diýşime lampa aşak çökäýendirin. Soňam-how ol, entek geleni ýaňy, gireni ýaňy, ertekidäki baýyň baýry aýaly dek maňa-da eýe çykyp barýar. Dilini ýuwdana dönen seni öz öýüne myhmançylyga çagyryp, indem öýi bilen tanyşdyrýan ýaly, yzyna tirkäp, aýlanyp ýörşüne, käte bir “well, well” diýen bolýar. Arasynda-da göýä özi eýesi dek: “Wot etot şkaф gerek дәl, wyброс, niçego, niçego, aladalanma, my seniň willaňa täze dizaýn dadım” diýen bolýar. Meniň-ä ýöne, onuň bihaýalygyndan ýaňa demim tutulaýandyr, ýene-de sen: “gepleme, gaýrat et, zat diýme, ilk-ä öýe çagyryp, soňam ýüzünü alyp goýberseň uslyp дәl” diýip pyşyrdap, özüni öldüräýjek bolup duraňsoň, o modanyň iň soňky goh-galmagalyny çem gelen ýerinden asyşdyran dürli-dümen dürüşdä kelam agyz söz aýtmadym. Ýogsa ýarym agyz, çärýek agyz diýere-aýdara zadam ýok дәl ýalydy welin...

Ol güldi:

-Goýsana-aýt dost, indi ýow gaýtarylandan soň batyrsyran bolmasana. Gulýany gören badyňa lam-jim bolmadyňmy nä?! Bir dodagyňy münküldedip: “ugradyweri-how muny, çaltrak bu bela-beteri dep edeweri!” diýen jümläni eşidiler-eşidilmez gaýtalamaga het etdiň, başga zad-a gaýratyň çatmady. Iň alysky otaga girip, busurylyp oturyberdiň ahyry. Bilemok, günäni götermäýin welin, şo mahal aýdyp bilen hudaýýolyň-a aýdansyň, özi?!

Penjiräniň aýnasynyň ýüzünde der damjalary göründi. Bu öýüň utanjyndan gyzardygydy. Dostunyň ýagdaýyna düşüş adam oňa

dözmedi. Gülümsiremesini goýdy-da, töwirini galdyrdy. Soňra saçagy ýygnap başlady.

-Hany, bu ýaňka-ýaňkamyzdan netije ýok. Beýdip oturanymyz bilen Gulýa Güljahana öwrülenok, olam bizi sorap-idäp gelenok. Ondan gowusy gideli-de birsalym telewizor göreli.

-Dogry-da walla, gorkduň diýjek bolýarsyň! Gözüň öwrenişmedik bolsa, ilkinji gezek görýän bolsaň sen-ä gorkmaga beýlede dursun, ürküp-tazygyp öýdenem çykyp giderdiň, häli!-diýip öý, dostunyň öňüne düşüp barşyna hüňürdedi:-Onsoňam-how är gorkanda özgäniň gorkuşynyň çeni-çaky hem bolýan däldir. Edil ýöne gorkmagyňam gözünü çykarayýandyr, ol!

-Bolýar-how, bolýar, menem gorkýan şondan, ýöne günde işde görüp ýörenim üçin gorkmadyk bolan bolýaryn.

-Şeýdip boýun al ahyry, ýogsa “gorkýaň” diýdiň, “batyrsyraýaň” diýdiň...

Soňra dostlar iki bolup telewizor gördüler. Sagadyň dili biri-birine şah direşip itinişýän birýaşar öküzçeler ýaly on birlik san bilen darkaş gurup ugranyndan soň ol telewizory oçürdi-de, düşegine geçdi. Ýaňy telewizoryň öňünde irkilip barsa-da, bir zatlar okamasa ukusynyň tutmajagyny bilýärdi. Şonuň üçinem ol başujundaky gülçyrany ýakdy-da, ýerinden turup, kitap tekjesiniň ýanyna bardy.

-Haýsyny okaly?-diýip dostuna geňeşdi.

-Hol geçen hepde satyn alan kitabyň bar-a, nämedir onuň ady?

-“Ömür kerwenimi”?

-Hawa, hawa, hut şol. Şonda “Ýetimleriň baýramy” diýip bir, neme bar, şony okaýaly.

-A-how dost, ony geçen hepdede iki okamadykmy, nä?

-Ýene-de okaly, näme gowy zady kän okanyň bilen erbede öwrülýärmä, eýsem? Sözlere üýtgeşik onuň, şeýlebir datly welin, okadygyňça okasyň, has dogrusy iýdigiňçe iýesiň gelýär.

-Onyň-a dogry-la, gowy zady kän okadygyňça ol hasam gowlanýan ýaly birhili. Şony okaýaly.

Ol gaýtadan ýerine geçdi-de, kitabyň gatyny açdy. Daşyndan okap ugrady.

-Içinden okaber, barybir men seni eşidýäriň ahbetin!-diýip öý, gerşini bakesi sypaýan pişik ýaly myrlady.

Ol içinden okap ugrady. Birhaýukdan soň kitapda ýazylan süýji sözlere, inçe duýgulara meýmirän dostlaryň ikisini-de uky бүрүp ugrady. Olar ymykly uklap barýarkalar öý, dostuna darlyk etmesin diýýän dek, diwaryny onuň düşeginden biraz daşraga çekdi-de, pessaý pyşyrdady:

-Dost diýýän-ä, ýaňy bir sözüňde “Güljemal” diýdiň welin, kim ol, ýa ýöne diliň ugruna diýip goýberäýdiňmi?

-Haý zaluwat, gyz-pyz diýseň seniňem gulagyňa kemje-kerdem ýaramaýar-ow! Ýok, bar. Olam işdeşim-diýip ol oýaly-ukuly hümürdedi.

-Owadanmy?

-Juda!

-Nähili owadan?

-Gözleri mylaýym, ýüzüne seredýän welin, göwnüňe bolmasa gözleriňe mähir-muhabbetiň hut özi dikanlap garaýan ýaly, edil ýöne bagryňy eredip barýar.

-Hä, bagryňy diýsene!-diýip öý diwarlaryny dostuna ýakynrak süýşürdi-de, göýä kimdir biriniň özüni eşitmeginden çekinýän dek, onuň gulagyna egildi:-Onda ertir-de birigün-de alyp gel, tanşaly, ýogsa bu ýerde hemişe ýeke ikimizden başga kişi bolmasa, ötüki häki ýaly bolup dur, göwnüme bolmasa. Bolýarmy?

-Bolýar welin, hany ýataly-la!-diýip ol beýlesine döndi. Öýem sesini çykarman diwaryny öňki ýerine süýşürdi-de, penjire gözlerini tuty gabaklary bilen örttdi. Dostlaryň ikisi-de ýagşy niýetleri bilen bilelikde uklap galdylar...

...Olaryň her günü hem şunuň ýaly geçýärdi. Göwnüňe bolmasa-da olar üçin biri-birlerinden özge ynsdan-jynsdan hiç kes derkar däl ýalydy. Ýöne käte-käteler welin, birden-birden olaryň göwnüme bolmasa, öý aýtmyşlaýyn: “ötüki häki ýaly” bolup başlaýar. Bu-da elbetde öz-özünden düşnükli zat. Çünki: “ýekelik Hudaýa ýagşy” diýýär türkmenler... Hekaýalar